

Vinko Primožič

(14. 8. 1919–5. 9. 1999)

Življenje je oder – in oder je življenje. Maksima, ki spremlja ljudi, ki so se s svojimi hotenji in delom zapisali gledališču, še posebej ljubiteljskemu. In ljubiteljskemu gledališču je bil vse tvorno življenje zapisan in predan tudi Vinko Primožič, pred katerim se je zastor nepreklicno zadnjič spustil v nedeljo, 5. septembra 1999. Spustil se je zastor njegovega telesnega bivanja med nami, zastor spomina pa bo ostal dvignjen še dolgo, saj ga v razpori drži Vinkovo delo za loško gledališče. Tistim, ki so ga poznali, bo ostal v živem spominu – mlajšim pa se bo razodeval iz dokumentov – kot organizator gledališča, kot režiser, še pose-

bej pa kot igralec s številnimi izklesanimi vlogami.

Rodil se je v Železnikih v delavski družini s šestimi otroki. Po osnovni šoli v rojstnem kraju je odšel v uk za krojaški poklic v Kranj, učno dobo pa je končal v Železnikih. Ob delu za različne krojaške mojstre v Škofji Loki se je tudi sam izpopolnjeval in dosegel mojstrsko stopnjo.

Po drugi svetovni vojni (kot vojak je njen začetek doživel v Slavonski Požegi, bil kot vojni ujetnik deportiran v Makedonijo, od koder je po večmesečnem ujetništvu ušel in se maja 1943 pridružil partizanom) je leta 1946 skupaj s štirimi loškimi krojači ustanovil Mestno krojaško podjetje Škofja Loka, ki je kmalu preraslo v poznejšo uspešno konfekcijsko tovarno Kroj, ki jo je uspešno vodil 32 let, do upokojitve leta 1978. Poleg svojega rednega dela za tovarno je bil dejaven tudi na drugih področjih: več kot deset let je poučeval tekstilno tehnologijo in krojno risanje na Obrtni šoli v Škofji Loki in po drugih krajih Slovenije, bil član številnih zborničnih organov in komisij, odbornik občinske in okrajne skupščine ter kulturni, zlasti gledališki delavec.

Vinko Primožič je v ustvarjalno loško gledališko življenje stopil že prvo leto po koncu druge svetovne vojne, ko je leta 1945 postal član Gledališke sekcije tedanjega Kulturno prosvetnega društva. Od tedaj naprej je praktično neprekinjeno delo-

val bodisi v tej sekciji kot njen član ali predsednik, pa kot član ali predsednik upravnega odbora Kulturno prosvetnega društva, pa Loškega gledališča in nazadnje Loškega odra. Skupaj je kot član upravnega odbora gledališča deloval dvajset let, kot njegov predsednik pa deset let; nazadnje v letih 1984-85. Njegovo organizacijsko delo za loško gledališče, in ustvarjalno kulturo v loškem prostoru sploh, ga je pripeljalo tudi do položaja predsednika občinske kulturne skupnosti prav v obdobju, ko je Loški oder doživljal prostorsko prenovu. Tako je tudi s tega položaja deloval v dobro Loškega odra, da zdaj v lepi prenovljeni dvorani razvija svojo ljubiteljsko gledališko dejavnost, ki je Škofji Loki lahko v ponos.

Kot že rečeno, pa bo Vinko Primožič najbolj ostal ljudem v spominu – poleg svojega dela in vloge v Kroju – po svoji kulturnoustvarjalni dejavnosti, ki je bila vsem tudi najbolj na očeh – po igralskih dosežkih: kot igralec v dramskih in komedijskih predstavah ter kot igralec in pevec v operetah, ki jih je Loško gledališče z uspehom uprizarjalo v povojnih letih. Svojo igralsko pot je Vinko začel 6. oktobra 1946 z vlogo Hlapca Matije v predstavi *Naša kri*. In od te vloge dalje je bil oder na poseben način njegov vse do konca njegovega tvornega delovanja na Loškem odru leta 1985. Gledalcem so nedvomno ostale v spominu predstave: *Visoška kronika* (v več obnovitvah), v kateri je Vinko igral po vrsti vse tri Kalane – od Jurija prek Izidorja do Polikarpa –, pa *Cigani*, opereta *Planinska roža*, *Inspektor na obisku*, opereta *Tam na gorah*, *Draga Ruth*, *Ujež*, *Dobri vojak Švejk*, *Miklova Zala*, *Vsi moji sinovi*, če naštejemo le predstave, ko so gledalcem najbolj ostale v spominu in v katerih je Vinko izoblikoval pomembne in trdne vloge. Vsekakor pa bo gledalcem ostal v spominu s svojo vlogo Polikarpa Kalana iz *Visoške kronike*, uprizorjene leta 1963. V tej uprizoritvi je Vinko izklesal polnokrvnega Kalana v celotnem duševnem razponu od krutega, podivjanega vojaka in gospodarja, ki ne prizanese niti svojemu otroku, do strtega skesanca v vdanem predsmrtnem boju.

Pred Vinkom se je zastor torej spustil poslednjič. Naj naš tihi aplavz odmeva v njegov spomin. Ne bo se nam, svojim gledalcem, več priklanjal, zato se v priznanje za opravljeno delo spoštljivo poklonimo mi njemu.

Viri:

Družinski arhiv Primožičevih.
ZAL. Enota Škofja Loka: Gradivo LO.
Arhiv Loškega odra.